5 Bani în România.-10 bani în străinătate

Anul XXXI.-No. 204.-Sâmbătă 27 Iulie 1913

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 35
Inserţii şi reclame 3,50 linia
Anunciuri sau informaţiuni mergare după mărime dela 90-150 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Redacţia şi Administraţia: 11, str. Brezoianu — Bucureşti —

Vederi din Macedonia

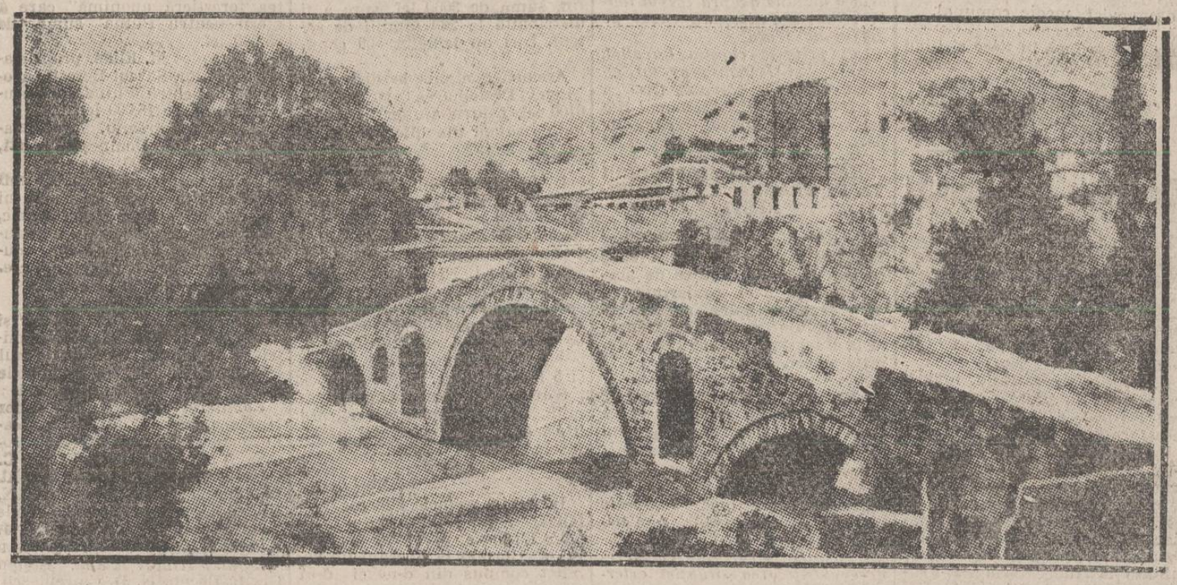

UN ORĂŞEL PE CARE BULGARII, IN RETRAGEREA LOR, NU L'AU JEFUIT: DEMIR-HISSAR ŞI VECHIUL SĂU POD

PACEA s'a INCHEIAT

Acţiunea României a triumfat pe deplin

Nu s'au împlinit nici cinci săptămâni de când M. S. Regele a ordonat mobilizarea armatei. Entuziasmul cu care ţara întreagă a răspuns la chemarea Regelui ei, entuziasm care a provocat admiraţia Europei întregi, a dat dela început încredere în triumful nostru desăvârşit. Şi când acţiunea noastră militară a început şi s'a desfăşurat aşa încât a pus în uimire pe toţi cari nu ne cunoşteau în deajuns, victoria noastră militară era asigurată.

Dar nu spre a dovedi bravura armatei noastre, de care nimeni nu se îndoia, România a întreprins acţiunea ei militară. Scopul acestei acţiuni a fost, după cum s'a declarat de la început: asigurarea unei frontiere strategice Dobrogei şi restabilirea echilibrului şi a păcei în Balcani.

Şi dacă avem azi dreptul să fim mândri de oastea noastră, este tocmai că ea ne-a adus acest rezultat fericit care a făcut din ziua de 24 Iulie, o zi de glorie şi de mândrie naţională.

România, după sute de ani de continuă micşorare, îşi măreşte astăzi teritoriul ei cu aproape 8000 de kilometri. Şi tot România reuşeşte să facă să înceteze un război fratricid, un război criminal după cum l'a numit Ţarul Rusiei, şi restabilind pacea în Balcani, să aducă în întreaga lume civilizată acea uşurare pe care o dă numai siguranţa că pacea care s'a încheiat este atât de echitabilă în cât va fi cât mai durabilă.

Unul dintre cei mai eminenţi bărbaţi de stat ai statelor balcanice, un distins membru al uneia dintre delegaţiunile balcanice, ne spunea alaltăeri seara după încheerea păcei.

— „Mă felicitaţi că am încheiat pacea? Trebue eu să felicit România pentru marele ei triumf. Graţie României, am reuşit noi State mici să facem în mai puţin ca zece zile ceea ce n'au putut să facă marile Puteri în cinci luni la Londra.

Noi, State mici am dovedit prin aceasta că avem toată maturitatea ca să ne putem lipsi de tutela marilor Puteri, şi să ducem o viaţă de independenţă politică. Acesta este rezultatul, marele rezultat al conferinţei dela Bucureşti. Pacea dela Bucureşti este definitivă şi ea va fi ratificată—ceea ce n'a fost pacea dela Londra, care vedeţi bine că n'a fost ratificată şi care prin acţiunea Turciei a fost nesocotită. Are de ce să fie mândră România şi înţeleptul ei Suveran!"

Să fim mândri, într'adevăr.

Prin înţelepciune şi imparţialitate reprezentanţii României în conferinţa Păcei au reuşit să aducă acordul între beligeranţi. Acest acord va căpăta azi sau cel mai târziu mâine forma lui oficială definitivă.

*

Iată acum cum s'au petrecut lucrurile pe ziua de Mercuri:

Alaltăeri dimineaţă delegaţiunea sârbă a comunicat celei bulgare că îi lasă alegerea între Strumiţa sau Peccevo.

La orele 3 şi jumătate o nouă întrevedere între aceste delegaţiuni a avut loc, şi delegaţiunea bulgară a declarat că păstrează Strumiţa şi cedează Peccevo.

In consecinţă înţelegerea definitivă a fost stabilită la acea oră între sârbi şi bulgari şi frontiera sârbo-bulgară a fost fixată astfel:

Frontiera pleacă dela vechea graniţă a Bulgariei în punctul de unde începe linia de împărţire a apelor dintre Struma şi Vardar lăsând Serbiei valea Bregalniţei şi oraşul Peccevo. Ajunsă în dreptul Văei Strumiţa, frontiera o ia pe culme spre apus şi cam la jumătate distanţă între oraşele Radoviţa, Ceceana şi Istip, care aparţine sârbilor şi Strumiţa care rămâne Bulgariei. Frontiera trece apoi pe cealaltă parte a văei Strumiţa pe culmea Belaşniţei. Aci se opreşte frontiera sârbo-bulgară şi începe frontiera greco-bulgară.

*

După ce această frontieră a fost stabilită, la orele 4 delegaţia bulgară s'a întâlnit cu cea greacă. Chestiunea frunţariei aci prezintă dificultăţi. Bulgarii nu voiau să admită nici ultima propunere făcută de Greci. Discuţiunea a durat până la orele 5 când trebuia să se deschidă şedinţa plenară a conferinţei, fără ca să se poată ajunge la vre-un rezultat.

La orele 5 şi un sfert şedinţa plenară s'a deschis sub preşedinţia d-lui prim ministru Maiorescu.

După ce s'a citit protocolul şedinţei precedente, d. Ivancioi, delegat bulgar, a citit o scrisoare a d-lui Venizelos care îi face cunoscut telegrama generalisimului grec privitor la neînţelegerea asupra modului de aplicare a armistiţiului, neînţelegere care a provocat telegrama Regelui Constantin.

Conferinţa a luat act şi a declarat incidentul închis.

A luat apoi cuvântul d. Matanovici delegat muntenegrean, care în numele Muntenegrului a citit un memoriu care se va alătura la protocolul conferinţei. Acest memoriu e relativ la revendicările Muntenegrului. El începe prin a arăta istoria de secole a Muntenegrului, care e singurul Stat creştin din dreapta Dunărei care a rămas vecinic în picioare în faţa invaziei turceşti. Memoriul arată că Muntenegrul declarând războiu Turciei cu zece zile înainte de ceilalţi aliaţi, a distrus o armată de 50 de mii de turci de pe câmpul principal de bătae şi a adus astfel un nepreţuit serviciu cauzei aliaţilor. Memoriul mai face o revelaţiune şi anume că Muntenegrul intrând în războiu nu ştiuse că între sârbi şi bulgari exista o convenţie de împărţeală a teritoriilor ce se vor lua dela turci. Mai departe memoriul arată că în cele două războae a pierdut 14,000 de oameni (morţi şi răniţi) ceea ce pentru o populaţie de 239 de mii locuitori e fără precedent în istorie. Memoriul conchide că faţă cu aceste pierderi, Muntenegrului i se cuvine o parte de teritoriu care să-i permită să trăiască în mod independent pe calea progresului. Aceasta neputând să se facă decât între muntenegreni şi sârbi, Muntenegrul nu îşi precizează la conferinţă revendicările sale.

*

După ce d. Matanovici a terminat de citit memoriul, a luat cuvântul d. Spalaicovici, delegat sârb, care a dat citire unei note prin care aduce la cunoştinţa conferinţei acordul definitiv între Serbia şi Bulgaria în ce priveşte frunţaria.

Conferinţa a primit cu satisfacţie vădită comunicarea d-lui Spalaicovici.

*

A luat apoi cuvântul d. Titu Maiorescu. Preşedintul conferinţei a ţinut o foarte călduroasă cuvântare în care a arătat ce mare însemnătate atât pentru prezent cât şi pentru viitor şi ce răsunet va avea pretutindeni faptul că statele creştine au putut să'şi regulieze singure diferendul între ele. D. Maiorescu luând act de înţelegerea sârbo-bulgară, a făcut apel oa şi delegaţiunile greco-bulgare să ajungă la o înţelegere, pentru ca astfel pacea să se poată încheia spre mulţumirea popoarelor care o aşteaptă cu nerăbdare. D. Maiorescu şi-a încheiat cuvântarea, spunând că suspendă şedinţa pentru ca grecii să cadă de acord cu bulgarii, şi pentru acasta suspend şedinţa, a spus primul ministru, pentru o jumătate de oră, o oră sau chiar o oră jumătate, pentru ca astfel înţelegerea să se poată stabili şi să nu se ridice şedinţa conferinţei fără ca pacea să poată fi făcută.

Discursul primului nostru ministru a produs o adâncă impresiune.

*

In timpul suspendărei şedinţei, delegaţii bulgari şi greci şi cu ajutorul delegaţilor români au ajuns la o înţelegere în privinţa fruntariei. Această înţelegere s'a stabilit mai ales în urma interveniţiunei d-lui general Coandă care a arătat delegaţiunei greceşti că poate face o concesiune mică Bulgariei lăsând o parte din teritoriul pretins, fără ca linia de frontieră ce va rămâne să piardă ceva din valoarea ei strategică. In urma explicaţiunilor d-lui general Coandă, d. Venizelos a spus că deşi în baza instrucţiunilor ce are nu ar putea să cedeze, totuşi bazat pe competinţa d-lui general Coandă primeşte propunerea ce i se face.

Şi astfel la orele 7 fix, acordul era deplin pentru următoarea frontieră:

Dele îmbucătura râului Carasu la staţia Veccila, înălţimile Çuşla, de acolo paralel cu râul Mesta până la înălţimea Dibicli. De acolo întâlneşte din nou râul Mesta aproape de satul Rachistar şi urmând linia de înălţime spre munte la Belacica. De aci încolo întâlneşte frontiera sârbo-bulgară. Cavala, Serres, Drama rămân grecilor; Xanti, Gumulgina, Porto Lagos rămân bulgarilor. Celebrele pământuri bogate în tutunuri sunt împărţite: două din cinci părţi iau grecii şi trei din cinci bulgarii.

După ce s'a stabilit aceasta, d. Titu Maiorescu, a redeschis şedinţa şi a comunicat că s'a făcut şi înţelegerea greco-bulgară, şi a anunţat viitoarea şedinţă pentru astăzi la orele 11 dimineaţa.

Delegaţii la despărţire s'au felicitat reciproc.

*

TRATATUL DE PACE SE VA ISCALI AZI SAU CEL MAI TARZIU MAINE IAR RATIFICAREA TRATATULUI SE VA FACE IN CEL MULT 10 ORI 15 ZILE.

*

Mâine seara se va da un prânz în onoarea delegaţilor, la ministerul de externe, iar Duminică, la orele 8 seara, va avea loc la palat un alt prânz la care vor participa toţi delegaţii.

Tot Duminică se va face delegaţilor invitaţiunea de a face a doua zi o escursiune la Sinaia. Un tren special va fi pus la dispoziţia distinşilor escursionişti.

*

Am putut vedea Mercuri seară după terminarea conferinţei, apropape pe toţi delegaţii balcanici. Toţi aveau cuvinte de mulţumire şi de laudă la adresa Românieî şi a M. Sale Regelui Carol.

Fireşte că nu mi-a putut scăpa deosebirea între starea sufletească a delegaţilor aliaţi şi aceea a delegaţilor bulgari.

Nu este mai puţin adevărat însă că unul dintre delegaţii bulgari mi-a afirmat că Bulgaria va duce pe viitor o politică de prietenie faţă de România.

„Trecutul, în care s'au făcut atâtea greşeli din partea Bulgariei faţă de România, va trebui să-l uităm, îmi spunea delegatul bulgar. Vă asigurăm că nimeni n'a ştiut greşelile ce s'au făptuit de fostul guvern bulgar, până ce ele n'au devenit publice. Noi eram siguri când s'a început războiul cu turcii că Bulgaria a stabilit o înţelegere deplină cu România pentru a obţine neutralitatea ei. Numai după ce diferendul româno-bulgar a intrat în faza acută, am văzut greşeala ce s'a făcut. Şi vă mai pot asigura, că dacă cu 10 zile înainte de începutul războiului cu foştii noştri aliaţi, s'ar fi schimbat regimul în Bulgaria, lucrurile n'ar fi ajuns unde au ajuns. Dar a recrimina trecutul este inutil. Trebue să ne gândim la viitor şi acesta nu poate fi decât o cât mai strânsă apropiere între cele două popoare".

*

Aflăm că Anglia şi-a modificat în parte nota verbală ce a remis-o guvernului nostru.

Pe de altă parte, Rusia a făcut de asemenea cunoscut d-lui Maiorescu, preşedintul conferinţei, că ori cari ar fi deciziunile conferinţei în ce priveşte Cavalla şi ori ce altă chestiune care ar putea atinge chestiuni europene, ea îşi rezervă dreptul de a proceda la o revizuire a deciziunilor conferinţei.

*

AVEM INFORMAŢIUNI CA DELEGAŢII BULGARI VOR FACE IN CONFERINŢA O DECLARAŢIE PRIN CARE VOR FACE REZERVE ASUPRA INŢELEGEREI CU GRECIA, LASAND ASTFEL SA SE INŢELEAGA SPERANŢA LOR INTR'O REVIZUIRE IN CHESTIA CAVALEI.

ACEASTA REZERVA INSA NU VA FI TRECUTA IN TRATATUL DE PACE. EA VA FI TRECUTA NUMAI IN PROTOCOLUL ŞEDINŢEI.

DE ALTFEL ESTE ABSOLUT SIGUR CA TRATATUL DE PACE CE SE VA ISCALI MAINE SAU CEL MAI TARZIU SAMBATA ESTE ŞI VA RAMANE DEFINITIV ŞI NU VA CUPRINDE NICI UN FEL DE CLAUZA DE PROVIZORAT, ŞI DUPA CUM AM SPUS EL VA FI RATIFICAT IN CEL MULT 10—15 ZILE.

*

M. Sa Regele a fost informat imediat după terminarea şedinţei conferinţei, de rezultatul fericit la care s'a ajuns.

Primiţi delegaţi ai statelor balcanice au comunicat telegrafic aseară încheerea păcei, Suveranilor şi guvernelor lor.

*

Spuneam eri că între alte condiţiuni puse de aliaţi este şi delimitarea graniţei sârbo-bulgare în dreptul Pirotului, chestiune care datează de ani de zile.

Aflăm că asupra acestei chestiuni s'a căzut de acord ca o comisiune militară internaţională să fixeze care trebue să fie frontiera în acel punct.

Suntem de asemenea informaţi că s'a admis de Grecia, în ce priveşte drepturile şcolare şi bisericeşti ale conaţionalilor respectivi, principiul reciprocităţei cerut de Bulgaria.

*

După sfârşitul şedinţei de Mercuri a conferinţei, însemnând încheerea păcei, generalul Ficeff, şeful statului-major bulgar, întrebat despre cele petrecute, a răspuns:

— **Ni s'a prezentat nota de plată, şi am achitat-o!**

*

D. Take Ionescu, ministru de interne, a comunicat telegrafic tuturor prefecţilor încheerea păcei.

I. Fermo.

Bucureşti, 25 Iulie 1913

O dată istorică

Istoria universală s'a îmbogăţit cu o dată de mare însemnătate. Va fi aceea ce se va pune sub tratatul de pace, care astăzi poate fi considerat ca încheiat, între statele creştine balcano-dunărene.

Această dată va însemna în acelaş timp intrarea într'o fază nouă a desvoltării acestor state, pe baza poate chiar a unor noui îndrumări politice.

Deocamdată, nu se poate tăgădui, că din această pace, unul din statele ce au încheiat-o iese cu un sentiment pentru moment cam dureros. Acest stat este Bulgaria, care vede acum o depărtare prea mare între iluziunile ce şi le făcuse şi realitatea rece şi inexorabilă. Prea mari fuseseră acele iluziuni, şi aceia cari au făcut fatala greşală de a le hrăni în sufletul poporului bulgar şi-au asumat o grea răspundere, de care trebuie să fie conştienţi astăzi, când vor fi nevoiţi a recunoaşte reducerea acelor visuri şi aspiraţii exagerate la proporţiile mai modeste şi rezonabile ale posibilităţilor.

E probabil — nu trebuie să ne ascundem acest lucru — că bulgarii nu vor trece aşa dintr'odată dela starea de avânt imperialist spre care îl împinsese o politică cel puţin neprevăzătoare dacă nu de-a dreptul naivă, la aceea de completă resemnare şi renunţare... Veleităţi de revanşă, recrudescenţă de visuri imposibile se vor mai produce în sufletele bulgare, şi toţi vecinii vor trebui să continue a ţine socoteală de o asemenea stare sufletească până la un punct, firesc, explicabilă... Dar speranţa nu este înlăturată că timpul şi vitoarele raporturi ce se vor stabili între statele balcano-dunărene vor sfârşi prin a vindeca şi rănile, în definitiv mai mult imaginare, pe cari Bulgaria şi le simte astăzi.

Numai contrastul dintre cele urmărite şi cele ce s'au putut realiza a produs, în adevăr, acele răni; — deci când acest contrast va dispărea, prin revenirea la o judecată mai aşezată şi mai realistă a împrejurărilor, nu se va mai simţi nici durerea acelor răni. Timpul va sosi, când Bulgaria va intra şi ea cu toată inima şi cu toată sinceritatea în blocul dunăreano-balcanic, căci aceasta i-o va indica, i-o va impune, interesul cel mai bine înţeles al viitorului, al propăşirii sale.

Până atunci, un lucru credem că va fi câştigat în această direcţiune, şi anume continuarea legăturilor de bună înţelegere, putând merge chiar până la o alianţă în genul *triplicelor*, între România, Serbia şi Grecia. Chiar şi Turcia s'ar putea alipi la o asemenea înţelegere şi, cum am spus, mai curând sau mai târziu şi Bulgaria.

Atunci, s'ar afirma pe deplin acea nouă orientare a politicei statelor din sud-estul Europei, ce ar fi menită să creieze aci *a şaptea* mare putere, spre adevărata realizare a unui echilibru european ferit cu desăvârşire de acel nenorocit ferment de discordie, pe care l'a constituit atât de îndelungată vreme faimoasa „chestiune a Orientului".

Cu semnarea tratatului de pace din Bucureşti s'a început prohodul acelei chestiuni, ce să sperăm că va fi definitiv îngropată, cât mai curând, — lăsând deacuma loc altor preocupări, altor probleme europene, ce-şi mai aşteaptă încă deslegarea.

Bursa Bucureşti

ERI

S'au făcut următoarele încheeri:

CASSA:

Scrisuri funciare rurale 5 %: 98,60,—98,3/4;

Scrisuri urbane Bucureşti 5% 97 3/4—98;

PE TERMEN:

Banca agricolă: 640, 645, 643;

Banca de credit român: 1005, 1007;

Banca românească, acţiune la purtător: 820;

Idem, a II-a emisiune: 370;

Societatea de asigurare „Dacia Română": 1745;

Societatea de asigurare „Naţionala": 1370.

CONFERINŢA pentru pace

— Şedinţa de eri dimineaţă —

Eri la orele 11 dim., s'a ţinut o nouă şedinţă a conferinţei pentru pace.

In şedinţa de eri dimineaţă, s'a hotărât schimbarea suspensiunei ostilităţilor într'un armistiţiu sine die.

In urmă s'a ales o comisiune pentru redactarea tratatului de pace.

Această comisiune a fost alcătuită astfel:

Din partea României: *d-nii general Coandă şi Pisoski, secretar.*

Din partea Greciei: *d. Politis.*

Din partea Serbiei: *d. Spalaicovici.*

Din partea Bulgariei: *d. Simeon Radef*

Din partea Muntenegrului: *d. Matanovici.*

*

Eri după amiazi, la orele 5, s'a ţinut o nouă şedinţă plenară.

In această şedinţă d. Titu Maiorescu va aduce la cunoştinţa conferinţei intervenţia făcută de unele Puteri.

*

Hotărârea armistiţiului nedefinit a fost telegrafiată tuturor Statelor-majoare.

*

In ce priveşte demobilizarea armatelor Statelor balcanice, se va discuta în conferinţă asupra modului cum se va face.

*

Eri după amiazi, înainte de deschiderea şedinţei plenare, a avut loc o consfătuire între delegaţii bulgari şi ceî greci, spre a se cădea de acord asupra unor chestiuni secundare.

In conferinţa ce s'a ţinut eri d. a. s'a semnat protocolul în care se constată încheerea păcei şi între bulgari şi greci.

I. F.

DEMOBILIZAREA ARMATEI ROMANE

— NOUI AMANUNTE —

Decretul pentru demobilizare se va iscăli mâine, Sâmbătă; dar ministerul de război, ţinând seamă de intervenţia direcţiei sanitare, a ordonat trimiterea la vatră a contingentelor mai vechi din trupele de cetate, pionieri şi infanterie aflate la forturile din jurul Capitalei.

*

Trupele aflate în ţară vor fi demobilizate de Luni, începând cu contingentul cel mai vechi.

Trupele aflate în Bulgaria vor fi repatriate tot cu începere de Luni.

Pentru înlesnirea repatrierei acestor trupe, care se va face în mare parte pe Dunăre, s'au luat dispoziţii ca Luni dimineaţa toate vasele, pontoanele şi şlepurile noastre de comerţ să se afle la Rahova de unde va începe îmbarcarea.

D. Inginer Ştefănescu, directorul N. F. R. şeful echipeî de îmbarcare a trupelor, va pleca Luni la Rahova pe bordul vaporului Domniţa Florica *al serviciului hidraulic.*

Destinaţiunea ce se va da, după demobilizare, cailor şi altor animale, precum şi vehiculelor de tot felul rechiziţionate pentru armată

Caii, boii şi alte animale de tras sau de povară, cari nu vor fi reţinuţi pentru necesităţile armatei, se vor restitui, pe cât va fi cu putinţă, proprietarilor lor, dacă aceştia vor consimţi a le primi, în condiţiunile prevăzute în deciziunea de faţă.

Restituirile se vor face prin mijlocirea comisiunilor pentru lichidarea bonurilor de rechiziţie ce funcţionează la reşedinţa fiecărui judeţ.

Ca organe ajutătoare, fiecare comisiune de lichidare va avea la dispoziţiune persoanele cari au efectuat rechiziţiile de animale în judeţul sau oraşul respectiv, cari, după registrele, scriptele, cunoştinţele personale ce aŭ, vor procura comisiunei, atât relaţiunile necesare pentru stabilirea indentităţii animalului şi proprietarului lui, cât şi explicaţiunile de cari comisiunea va avea nevoie în privinţa bonului de rechiziţie saŭ chitanţei ce va fi liberat proprietarului animalului.

Comisiunea de lichidare va putea cere şi asistenţa unuî medic veterinar, militar sau civil, care îşi va da părerea tehnică asupra tutulor cazurilor în privinţa cărora comisiunea ar avea necesitate de o asemenea consultaţiune.

Comisiunea va putea cere şi asistenţa primarului fiecăreî comune, pentru a da relaţiuaj asupra identităţii proprietarilor şi animalelor, înlesnind comisiunei rezolvirea contestaţiunilor ivite.

Proprietarul, care consimte a-şi primi animalul a cărui identitate a fost stabilită, va trebui să predea comisiunii bonul de rechiziţie sau actul doveditor al dreptului său la despăgubire.

Comisiunea nu va admite asemenea restituirî de cât dacă va recunoaşte că bonul sau actul doveditor prevăzut mai sus are o validitate neîndoioasă.

In cazul când acest control s'a făcut deja, prin preschimbarea bonului de rechiziţie în bon de plată definitiv (bonurî de culoare albastră Md. 6 bis), prevăzut de regulamentul lichidărilor, în acest caz bonul acesta definitiv se va reţine de comisiune, în schimbul animalului restituit proprietarului.

Tot în modul hotărât mai sus se va proceda pentru restituirea trăsurilor de tot felul şi a atelajelor (hamurî).

Restituirile de automobile se vor face numaî de ministerul de război, prin tratative ce se vor urma direct cu proprietarii unor astfel de vehicule.

Pentru lipsa de folosinţă a animalului rechiziţionat şi restituit proprietarului, cu consimţimântul acestuia, comisiunile de lichidare sunt autorizate să acorde despăgubirî, în cazul când ele ar fi solicitate, până la maximum 4 leî pe zi de fiecare cap de animal restituit, după aprecierea comisiunii.

Tot astfel va proceda şi ministerul de război pentru lipsa de folosinţă a automobilelor rechiziţionate şi restituite proprietarilor, fixând cuantumul acestor indemnizărî, precum şi acela al despăgubirilor pentru stricăciunî, prin tratative directe cu proprietarul care a consimţit a i se restitui automobilul.

Pentru lipsa de folosinţă a celorlalte categorii de trăsurî şi atelaje (hamurî), precum şi pentru despăgubirea de stricăciunile aduse lor, indemnizările se vor hotărî de către comisiunile de lichidare, în limitele instrucţiunilor şi directivelor ce li se vor da de către ministerul de război prin comisariî guvernului, prevăzuţi la art. 14 şi 15 din regulamentul lichidărilor bonurilor de rechiziţie.

Pentru indemnizările admise de comisiunile de lichidare în cazurile prevăzute la art. precedent, comisiunea va libera celui în drept un bon de plată Md. 6 bis (bon albastru).

Pentru automobile, ministerul de războiu va libera celui în drept un bon de rechiziţie (bon galben), în condiţiunile prevăzute de deciziunea ministerială No. 374 din 15 Iulie 1913, bon pe care cel interesat este ţinut să-l preschimbe în bon definitiv de plată la comisiunea de lichidare instituită pentru Bucureşti.

Caii şi boii de muncă, aî căror proprietarî nu se vor stabili, sau fiind cunoscuţi, vor refuza primirea lor, se vor putea libera numaî muncitorilor sătenî şi celor cari au profesiunea de cărăuş orî cari îşi câştigau existenţa prin întrebuinţarea animalelor ce li s'aŭ rechiziţionat şi cari ar consimţi să primească animalele ce li se vor oferi în schimbul bonurilor de rechiziţii ce ar poseda.

Valoarea animaluluî, în raport cu valoarea bonurilor indicate mai sus, se va stabili de comisiunea de lichidare, potrivit instrucţiunilor şi directivelor ce li se vor da de către ministerul de război prin comisariî guvernului.

Toate celelalte animale, vehicule şi materiale a căror restituire către proprietarî saŭ dare în schimb de bonurî în condiţiunile art. precedent nu a fost posibil a se face, se vor vinde de către comisiunile de lichidare, prin licitaţiuni publice, în condiţiunile prevăzute de legea asupra contabilităţii publice, în asistenţa comisarului guvernului care este învestit cu depline puteri a confirma saŭ infirma rezultatul licitaţiuneî.

Termenele de licitaţie se vor fixa de comisarul guvernului al circumscripţiunei respective, astfel ca dânsul să poată asista la toate licitaţiunile din circumscripţiunea sa.

In toate cazurile, când un animal va fi restituit proprietarului, sau va fi dat în schimb de bonurî conform art. 9, orî pe cale de licitaţie publică, comisiunea va libera celui în drept un bilet de identitate, prin care să se recunoască dreptul de proprietate asupra aceluî animal.

Tot astfel se va proceda şi pentru vehicule şi alte materiale în privinţa cărora s'ar găsi necesar liberarea unor asemenea bilete de legitimare a dreptului de proprietate.

Pentru atingerea scopuluî ce se urmăreşte prin deciziunea de faţă, comisiunile de lichidare vor înştiinţa prin publicaţiunî întreaga populaţiune a fiecărei comune, despre modul cum se va proceda de comisiunc pentru restituirea către proprietarî, a animalelor rechiziţionate de la eî, a distribuirilor în schimb de bonurî a animalelor prevăzute la art. 8 şi la vinderile prin licitaţie publică a celor prevăzute de art. 9.

Corpurile de trupă şi serviciile armateî se vor înapoia, la demobilizare, la reşedinţele lor, cu toate animalele, trăsurile şi atelajele rechiziţionate.

Pentru toate aceste, ele vor întocmi tabele, în carî vor arăta şi numele proprietaruluî, fiecăruî animal, trăsură sau obiect, precum şi adresa luî, dacă bine-înţeles sunt în măsură a da asemenea indicaţiunî.

In tabele nu se vor trece acele animale, vehicule saŭ atelaje, în privinţa cărora corpul saŭ serviciul ar avea un ordin expres din partea ministeruluî, semnat personal de ministrul de război, în baza propunerilor marelui stat major, prin care se hotărăşte ca cutare animale saŭ cutare vehicule, orî atelaje rechiziţionate, să se reţină definitiv pentru trebuinţele armateî.

Tabelele vor fi în triplu exemplar, din care două se vor înainta de urgenţă delegatului ministeruluî de război în comisiunea de lichidare respectivă, care va supune chestiunea comisiuniî, spre a se lua măsurî.

Cel de al treilea exemplar se va păstra de corpul saŭ serviciul respectiv.

Delegatul ministeruluî de război în comisiune va înştiinţa corpul saŭ serviciul respectiv despre locul, ziua şi ora unde animalele şi obiectele trebuiesc aduse pentru restituire, saŭ pentru dare în schimb de bonurî, orî pentru vindere prin licitaţie publică.

Pe tot timpul duratei lichidărî animalelor, ele vor avea dreptul la alocaţia de furaj regulamentară, stabilindu-se acest drepturî pe baza triplicatuluî tabeluluî prevăzut la art. 12 şi reţinut de corp saŭ serviciu.

Îndată ce întregul tabel de animale saŭ obiecte va fi lichidat, delegatul ministeruluî în comisiune va înapoia corpuluî saŭ serviciuluî respectiv 7 duplicatul tabeluluî prevăzut la art. 12, în care secretarul comisiuneî va arăta destinaţiunea dată fiecăruî animal, saŭ obiect, precum şi ziua din care trebuie să înceteze alocaţia de furaj pentru animale.

Acest duplicat de tabel va servi corpuluî saŭ serviciuluî respectiv ca act justificativ pentru scăderea de asupra sa a animalelor şi obiectelor prevăzute în tabel, precum şi pentru încetarea alocaţieî de furaj.